

bama nije nađeno nikakvih parazita, kao niti znakova da su ovi na ribi ili u ribi bili.

Konačno dolazimo na jednu od posljednjih eventualnih mogućnosti a ta je: otrovanje sa DDT preparatima koji su upotrebljeni za uništenje komaraca. Nakon prskanja tamošnjeg područja moglo bi se pretpostaviti da je na površinu vode pala veća količina komaraca i drugih insekata. Krupnija riba je tom zgodom našla obilje hrane, koju je u probavni trakt dospjela razmjerno velika količina DDT-a, koji je po razgradnji hrane mogao biti resorbiran i tako stići i do živčanog sistema, na koji specifično djeluje kao jak otrov. Slično se je moglo dogoditi i kod dijela žaba koje su pojele nešto veću količinu insekata. Kao posljedica toga, moglo bi se pretpostaviti, da je došlo do masovnog ugibanja riba i žaba. Kod jednog dijela žaba koje su uzele manje uginulih insekata ili su ih kasnije našle, znaci trovanja bili su slabiji ili kasniji pa se i par dana kasnije nalazilo tu i tamo po neki primjerak u omamljenom stanju.

Pošto mlađ pasturve još ne uzima krupniju hranu, nije prema tome ni mogao doći u opasnost trovanja.

Mogućnost kontaktnog trovanja t. j. preko kože, ne dolazi u ovom slučaju vjerojatno u obzir.

Kako do sada u našoj zemlji slični slučajevi nisu primjećeni ili barem o njima nema objavljenih podataka, to se zaključak ne može naprečac donijeti, ali stvar je vrijedna diskusije i proučavanja. Iz literature je poznato, da neki kontaktni insekticidi u izvjesnim količinama mogu djelovati i preko probavnog trakta, a DDT je za insekte i želučani otrov. Zato bi bilo vrijedno opitima rasvijetliti mogućnost trovanja ribe DDT-jem putem probavnog trakta, t. j. dali na ribe uopće djeluje te na koji način i u kojoj mjeri. Zavod za ribarstvo NRM namjeravao je tada izvršiti takove opite u svojim akvarijima, koji su upravo u to vrijeme bili pred dovršenjem.

Napomena: U vrijeme opisanog događaja nalazio sam se pri Zavodu za ribarstvo NRM pa sam se priključio ekipi, koja je ispitivala slučaj. Kako do sada nije o tome slučaju u Ribarstvu Jugoslavije ništa objavljeno, a na poticaj redakcije lista, iznosim događaj po sjećanju. Kako ne raspolazem točnim podacima o objektu, analizama vode, kao ni o naknadnom laboratorijskom pregledu ribe, nisam u stanju dati detaljne podatke. Stoga molim čitaoce da to uzmu u obzir, kao što molim i službenike Zavoda za ribarstvo NRM, da eventualno nadopune i korigiraju ovu obavijest. Smatram, da je slučaj interesantan, kako za ribarsku nauku tako i za praksu pa bi potpuno rasvijetljenje problema bilo korisno.

Ing. K. Hoffmann Subotica

ŠPORTSKI RIBOLOV

OD ŠTAPA DO VARALICE

Sportski ribolov sa varalicom i bacanjem kod nas dobija sve veći zamah. Našem sportskom ribolovcu najveću brigu čini cprema, bez koje ne može uspješno kultivirati taj sport.

Pre nabavke pribora sportski ribolovac mora znati za koju vrstu ribolova traži pribor, zatim na kojim vodama namerava loviti, pa na koju vrstu i veličinu riba ima mogućnosti lova. To su odlučna pitanja za određivanje pribora. Na ovom mestu govorićemo samo o ribolovu sa bacanjem.

Naš sportski ribolovac danas lovi na Dunavu i želi uloviti preko 10 kg. soma, sutra ima priliku da lovi lake pastrmke u brdskim vodama, to bi značilo, da mu je najpraktičnije, ako ima univerzalni alat, što je vrlo teško, iz sledećih razloga. Od štapa do varalice svaki deo pribora mora imati jedan strogo izravnoteženi odnos. Po obliku i po konstrukciji rolne, mi razlikujemo tri vrste bacanja: 1. bacanje muva (engleski fly-casting, nemački Fliegenangelei), 2. lov sa špinrolnom (eng. spinning nem. Spinnangelei mit der Stationarrolle), 3. bacanje prostom ili multirolnom (eng. bait-casting, nem. Spinnangelei mit einfachen Rollen und Multirollen).

Pribora za ove tri vrste bacanja možemo videti na slici 2. i to: Rolna za bacanje muve vidí se na 1. figuri, gde se karatkeristično vidí široka rolna

za primanje debelog šnura i montaža na kraju štapa. Ovdje šnur mora imati izvesnu težinu jer sama suva muva ne bi mogla na veće odstojanje izbaciti.

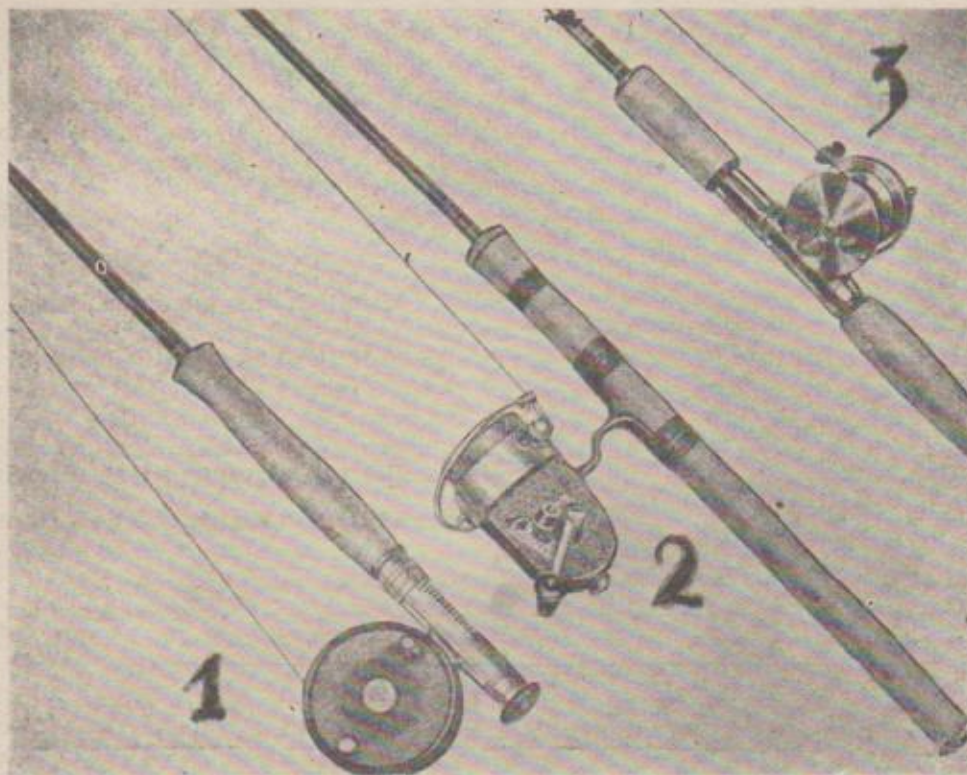
Sl. 1. Prsten na kraju štapa.

Sa brojem 2 naznačena rolna jeste za bacanje sa špinrolom, što možete smatrati, da je najmoderniji način bacanja i takav pribor jeste san svakog sportskog ribolovca. Tu se upotrebljava srazmerno tanki damyl, ali pored velike dužine (obično 100 m.) sa lakoćom se love i najteže ribe.

Sa brojem 3 naznačena montaža prikazuje multirolnu sa odgovarajućim držaljem. Multirolne po veličinama upotrebljavaju se od malih riba pa sve do velikih morskih riba od više stotina kila. Multirolne imaju slabu stranu, da se lako zamrsi šnur, ali ipak reprezentira otmenu konstrukciju.

Da osvetlimo međusobni odnos raznih delova pribora za bacanje uzeta je jedna tabela iz jednog inostranog kataloga. Rolna u svakom slučaju je špinrolna (spinning-reei, Stationarrolle).

Vrsta ribolova	Težina varalice u gr.	Štap koji odgovara varalici	Vrsta varalice koja odgovara štapu	Odgovarajuća debljina damyla u mm.
1. Ultra lako ribarenje na pastrmke i bele ribe	0,5—6,0	Jednoručni ultralaki štap, 1,50—2,0 m. dužine od lepljenog bambusa ili stakla	Suve i mokre muve lake kašikice	0,15—0,20
2. Lako ribarenje na veće pastrmke i manje štuke	5—10	Jednoručni laki štap 1,50—2,10 m. oko 200 gr. težine	Srednje kašike i vobleri	0,25—0,30
3. Normalno bacanje na štuku i bolena	10—20	Jednoručni laki štap 1,65—2,40 m od lepljenog bambusa do 250 gr. od čelika do 300 gr. težine	Veće kašike i vobleri srednje veličine	0,35—0,40
4. Teže bacanje na teške štuke i somove	25—40	Dvoručni teški štap 2,80—3,00 m dužine i 500—600 gr. težine	Teške kašike i veliki vobleri	0,40—0,50
5. Ultra teško ribarenje »Morsko ribarenje«	30,80 40—120	Dvoručni najteži štap 3,30 m dužine i 600—750 gr. težine	Specijalni mamci za morsko ribarenje (ribe itd.)	0,60—1,00

Sl. 1. Razne rolne sa odgevarajućom montažom na štap, Rolna za bacanje muve, 2. Moderna spinrolna nemški fabričkat »Quick-Standard«, 3. Murtiroina

Ja lično favoriziram 0,40 mm debeli damyl, kojim je čvrstoća 5,2 kg., ali sa lakoćom izvadim znatno veće ribe od ove težine. Ova debljina osigurava veliki domet, preko 20 m, sa vrlo lakim mamcima.

U pogledu štapa moramo još dodati sledeće. Materijal: Staklo, lepljeni bambus, čelk i biber štap. Najskuplji su od stakla istovremeno i najelastičniji, a najjeftiniji su od bambusa. Svaka vrsta ima svoju dobru osobinu. Skromniji ljubite-

li ove grane sporta mogu se zadovoljiti sa bambusima, a oni koji imaju veće zahteve neka uzmu vrlo popularni lepljeni bambus, koji u pogledu elastičnosti mnogo ne izostaje iza staklenih štapova. Ako se ne radi o specijalnim prilikama štape ispod 1,50 m ne treba uzeti. Dugački dvoručni štapi, kako se vid. iz tabele upotrebljavaju se kod teških mamaca, ili kod zaraslih voda na obalama. Kratki štapi praktičniji u čamcima i u gustižima. Potrebne osobine su: elastičnost,

niska toplstvena težina pored velike čvrstoće, trajnost, praktična montaža držalj i odgovarajuće karike, metalni delovi zaštićeni protiv korozije. Držalje se bira prema rolni (vidi sl. 2). Kad špinrolno mesto karakterističnih pokretnih prstena bolji je prsten sa zavrtnjem.

Na štapovima veliku pažnju treba posvetiti dobro postavljenim prstenima za vođenje šnura. Ovi prsteni su najčešće od novog srebra obloženi sa tvrdim staklom, kod luksuznih sa prstenom od abata. Važno je da prsteni dobro sačuvaju damyl, koji se sa velikom brzinom provlači u prstenima. Špinrolne ne zahtijevaju naročito velike karike isto tako i štapovi za turnire.

Držalj na štapovima obično se izrađuje od pluta.

Najvažniju ulogu igra na štapu i najveći problem udičara jeste nabavka rolne.

Amaterski proizvodi retko zadovoljavaju, a inostrani modeli su veoma skupi. Kao što je već rečeno vrsta rolne određuje vrstu ribolova i zato i druge delove pribora moramo prilagoditi rolni. O rolnama tu u detalju ne možemo govoriti, to samo za sebe znači vrlo obilnu temu.

Kod bacanja vrlo važnu ulogu igra šnur. Kao svaki deo pribora i šnur mora biti u strogo određenom odnosu sa štapom, varalicom i sa špulnom. Lov sa muvom na pastirmke zahteva pleteni ali debeli šnur, čak do 1,40 mm debljine, da bi se pomoću teškog šnura mogao i lak mamac da se izbaciti.

Tabela čvrstoće šnura za muve je sledeća:

Cilindričan šnur emajliran:

Debljina:	0,68	0,75	0,80	0,90 mm
Nosivost:	4,5	6,5	9,0	13,0 kg

Siljasti emajlirani šnur:

Debljina \varnothing u mm na sredini:	1,00	1,15	1,30	1,40
" " " " kraju:	0,58	0,64	0,69	0,75
Nosivost na kraju u kg:	3,5	4,5	5,5	6,5

Špinrolne ovisno od veličine i borbenosti ribe moraju imati monofilni damyl (ili nylon) od 0,15—1,00 mm debljine.

Čvrstoću damyla možemo videti na sledećoj tabeli:

Debljina u mm:	0,10	0,15	0,20	0,25	0,30	0,35
Nosivost u kg:	0,5	1,1	1,8	2,2	3,0	4,0
	0,40	0,45	0,50	0,60	0,70	0,80
	0,90	1,0 mm	5,2	6,5	8,0	12,0
	17,0	22,0	30,0	35,0	kg	

Ova garantovana čvrstoća kod nepropisnih čvorova mnogo se smanjuje. Vezivanju moramo posvetiti najveću pažnju. Npropisni čvorovi izgubili su već vrlo lepe trofeje i vrlo skupe blinkere. Od Damyla ili monofilnog nylona bolje nabaviti samo onu količinu, koju upotrebljavamo i dodati samo potrebnu rezervu, jer će ovaj materijal brzo zastariti i čvrstoća sa vremenom jako opada.

Što tanji je damyl tim raste i udaljenost naših bacanja. Na špinrolama obično se upotrebljava 100m damyla od 0,30—0,40 mm debljine, ali bolje je ako je špulna skoro ispunjena.

Naše nabranje ne bi bilo kompletno, ako jednu malu ali važnu stvar izostavimo, a to je veza damyla sa mamcem. Tu upotrebljavamo tanku metalnu žicu 20—30 cm dužine. Na jednom kraju žice (do damyla) naletujemo vrtilo, obično od mesinga, a na drugom kraju učvrstimo prema vralici, fin' mali čelični karabiner, na koji stavljamo varalicu. Materijal žice mora da bude osiguran protiv korozije, zato se upotrebljava nirosta čelik opleten od 16 žica i ima 6 kg nosivosti, ili je pleten od 32 žice i ima 12 kg nosivosti. Ima pletenih žica za ove svrhu od wolframa, kao i pocinkovanih čeličnih žica. Ovaj deo osigurava nesmetano gibanje varalice i sprečavanje vrtenja damyla.

Uglavnom to bi bile najvažnije crte pribora za bacanje, koje ne smemo izgubiti iz vida prilikom nabavke.

RAZNE VIJESTI

BORAVAK PROF. PLANČIĆA NA SKADARSKOM JEZERU

Na poziv Stanice za ribarstvo NRCG, boravio je u drugoj polovini meseca novembra naš priznati ribarski stručnjak i dugogodišnji rukovodilac Instituta za slatkovodno ribarstvo NRH profesor Josip Plančić sa ing. Ivom Sabioncello na crnogorskim vodama.

Prisustvo profesora Plančića u mnogome će doprinijeti da se mnoga pitanja, koja se odnose na unapređenju ribolovnih voda Crne Gore, u najskorije vrijeme povoljnije riješe.

DOBAR ULOV SKAKAVICE NA SKADARSKO JEZERO

Od 1937 godine, ribari sa Skadarskog jezera ne pamte da je bio dobar lov skakavice—cipala kao ove godine. Uslijed sniženja temperature, koja je prouzrokovana hladnim talasom koji je zahvatio ovo područje, snižena je temperatura vode ovog jezera ispod 3°C, što je prouzrokovalo koncentraciju ove ribe na pojedinim toplijim podvodnim izvorima, odakle su je ribari bez teškoća hvatali.

Sva okolna tržišta obilovala su ribom i cijena po jednom kilogramu kretala se od 100—200 dinara.